

1872. évi január 13-án S. a. Ujhelyben Zemplénmegye gazdasági egylete által tartott közgyűlés jegyzőkönyve.

Jelenlévők: Vladár Kristóf elnökletével, Bernáth Dániel, Cseley Antal, Deresényi Kálmán, Kazinczy István, Matavovszky János, Póchy Ferencz, Schönberg Ábrahám, Vladár Tamás, Vladár Emil, Zsolnay Endre Dávid, alírt jegyző, és több egyleti tagok.

1. Egyleti elnök mindenek előtt vizsgálta tekintvén az egyletnek közelebb lefolyt évbéli működésére — sajnálkozását kénytelen kifejezni a fölött, hogy nevezetesebb eredmények ez évről sem mutathatók fel! Midőn ennek legfőbb okát azon közönyben találja, melyvel kebelbeli tagok nagyobb száma az egylet irányában egy idő óta viseltetik, a köztevékenységre zsbasztóan kiható ezen egyéni részvétlenséget annyival inkább szükségesnek véli a közgyűlés előtt nyíltan felleplezni — mert ezen gazdasági egylet, mely az alakulási években létezett nehezebb viszonyok között, s az akkori kormány által minden lépten felállított nehézségekkel szemben kitartását s buzgalmit megőrizte, a körülmények jelenbeni kedvezőbbre fordultával, s a mostani kormány részéről kitartó erkölcsi és anyagi támogatás mellett alakulási céljait szem előtt nem tévesztheti, s kell hogy szunnyadó érdekeltsege — ujabbi cselekvésre ébresszessék.

Fölkéri tehát egyleti elnök jelenlévő és az összes egyleti tagokat, hogy jövőre nézve valódi részvét melegevel karolják föl ismét az egylet ügyét, vegyék pártfogásba céljait, s legközelebb mindjárt a mult közgyűlésben ez év tavaszára tervezett gazdasági kiállítás sikerre juttatása által siesse nek működéseinek ujabbi lendületet adni.

Egyszersmind előterjeszti e. elnök miként a most említett kiállításbani részvét biztosítása végett szétküldött aláírási iverk egy kettő kivételével még vissza sem származtatván e részbeni ujabbi intézkedés szükséges.

Tekintve, hogy a szétküldött felhívás, s aláírási iverk kiosztása, és azok vissza származtatására kitűzve volt határidő, éppen a megyei átalakulás és a tisztviselők változásának idő szakába esik, s így feltételezhető lévén, hogy a megkeresett ívtartó urak nagy száma ezen változatok iránti érdeklődés közben egyelőre kevesebb figyelembe részesíthette az egyleti felhívást, — mint különben részesítette volna, — ez okból az alatti névjegyzékben megnevezett egyének, még egyszer külön felszólíthatni határozatnak az aláírási iverknek f. évi február hó végeig egyleti jegyző Nyomárkay Bertalan kezéhez S. a. Ujhelybe leendő juttatására, az iverk netaláni meg nem léte esetére ujabbi iverkek is ellátandók lévén, többi egyleti tagok, kikhez a felhívás szintén megküldött, ezen jegyzőkönyv által hasonlóan felkérnek az iverknek posta útján megnevezett jegyzőhöz kitett időközbeni beküldésére. Továbbá felkérendő a Zemplén lap szerkesztősege is a célzott kiállításnak lapjában, valamint a megyei törvényhatóság annak körzés általi — közzétételére.

2. Egyleti jegyző bejelentvén, hogy a földmivelés, ipar és kereskedelem ügyi minisztérium által kísérleti használatra régen átküldött, azonban szállítási tévedések miatt, csak közelebb vett két tonna rigai lenmag megérkezett; s e bejelentéssel kapcsolatban olvastatván a címzett minisztérium átirata, melyhez oly rovatos minták mellékeltek, melyek a lenmaggal részesítendő termelők által kitöltendő s a

kimunkált len mutatóval együtt felküldendőek lesznek.

A lentermelési kísérletre nézve eddig- elé érdeket tanúsított Deresényi Kálmán, Hazay Ödön és Petrovics Elek egyleti tagok különösen, s a nyomtatványi mintákból egy-egy példánynak kezükhöz juttatása mellett ezen intézményről avval értesítettnek, hogy egyleti jegyzőnél S. a. Ujhelyben a szükségeslendő lenmagot átvehetik. Egyszersmind az összes egyleti tagok — erre figyelmeztetvén — felhivatnak, hogy mennyiben a kísérleti természetűre adott lenmagból részesülni kívánának, egyleti elnök Vladár Kristófhoz Klazánba, vagy egyleti jegyzőhöz Ujhelyben mielőbb forduljanak, mivel az előbb jelentkezők igényei fognak kielégíttetni. Egyleti jegyző pedig utasítatik, hogy a jelentkezőket e. elnökkel tudassa; minthogy a lenmag elosztása az elnökség közbenjöttével törté- nend.

3. A földmivelési minisztérium részéről megküldtven a — Pesten f. évben megtartandó dohány kiállítás előrajzát tartalmazó 5 db. hirdetés.

Ezekből 3 példány Ulrich Vilmos egyleti tagnak 2 példány Geőcze Bertalan e. tagnak s — bodrogközi termelőknél a kiállításnak a termeléssel foglalkozó Bodrogközön leendő nyilvánossá tétele végett kiadatni határozatlik.

4. Olvastatott a földmivelési minisz- ternek intézvénye, melyben a tűzi fának naponta érezhető drágaságánál fogva czél- szerűnek feltüntetett kőszénnel fűthető kenyérsütő kályhákra figyelmeztetvén az egyletet, kísérlet végett ily kályha példánynak megküldését ajánlja fel.

Ezen felhívásban csak is ujab jelét látván az egyesület azon gondoskodásnak, melylyel a magas kormány gyakorlati téren is a közgazdálkodást előmozdítani törekszik, midőn az érdeklött ajánlatot kö- szönettel veszi — a földmivelési — mi- niszter urat fölkérni határozza az iránt, hogy emittett kályhát, ha lehetséges kö- zelebb kifizendő gazdasági kiállítás idejére átengedni méltóztassék: hogy az itteni közönséggel megösmertethessék.

5. Olvastatván a nagy-szent-miklósi gazdasági egylet részéről felsőbb helyeni pártolás végett áttett, s a tagosítás tárgyá- ban készített törvényjavaslat feletti em- lékirat.

A tagosításnak oly helyeken, me- lyek még tagosítlanok, kényszer törvény alakulása mellett keresztül vitélet javaslo ezen emlékiratban kifejezett nézetek az egylet helyesléssel találkozáván, — ennek szellemében egyesületileg is kidolgozandó s felterjesztendő emlékirat egybeállítására a közelebbi közgyűlésre leendő bemutatás mellett Vladár Kristóf, Besenyei Gá- bor, Matavovszky János és Zsolnay Endre Dávid e. tagok felkéretnek említett emlé- kirat mindenik kiküldött tagnak külön le- vén megküldendő.

6. A sertésenyésztés emelése tárgyá- ban több rendbeli kérdéseket tartalmazó földmivelési ministeri intézvény olvastat- ván.

Deresényi Kálmán e. tagnak áttekin- tés s az abban foglaltaknak e megyei vi- szonyokra mikénti alkalmazás véleménye- zése, és véleménynek a közelebbi közgyű- lése leendő bemutatása végett kiadatni határoz- tatott.

7. Ugyanazon minisztérium által Bé- késsy Lászlónak a sertés tenyésztés vezér- elvi című munkája átküldtven:

Ugyancsak Deresényi Kálmán e. tag- nak kiadandó.

(Vége köv.)

Hagyatéki ügyek körüli eljárásról.

A legközelebb közzétett számban foglalt ígéretemhez képest következőkben terjesztem elő véleményemet:

Megyénk törvényhatósága az árva ügye- re vonatkozó szabályrendelet IV. ik fejezeté- ben 40-ik §-ban hivatkozással a polg. törv. rttás. 560 §-ra többi közt arra kötelezi a közigaz- gatási szolgabíró: hogy a polg. törvénykezési rttás. 560 §-a a. b. eseteiben a kerületé- ben *) előforduló minden haláleset felvé- tel, végrendelet kihirdetés, és leltározásánál lehetőleg jelen legyen, s közigazgatási uton is felügyeljen, hogy a szabályrendelet 13-ik §-szabványai teljesítsenek, és hogy a község előjárók által hozzá betérjesztett halál- eset felvételeket, s végrendeleteket a vételtől szá- mitandó 3 nap alatt az árvaszékek véleményes jelentés kíséretében felterjessze, s a ha- gyatékoknak elintézéséig is felügyeljen, a já- rásban levő árvák személyi, és vagyoni érde- keire.

Szabadjon itt bár tiszteletteljesen de őszin- tén kijelentenem azt: hogy valamint a polg. törv. rttás 560-ik §-ban úgy megyénk tör- vényhatóságának IV. fej. 40-ik §-ának 1-ső és 2-ik pontjában is vannak ugyan téve az el- járásra vonatkozó alapelvek, sőt némely rész- letezés is kimerítő, — de mindkét §-ban van- nak oly hiányok, — melyekről ha kellő felvi- lágozás nem adatik, — lehet hogy az eljáró szolgabírók legjobb akaratuk mellett sem fej- lesztik oda eljárásukat, hogy az árva szék az ügyiratokat kiegészítés végett ne kényszerítés nekik vissza küldeni, az ügykötő magán felek nagy része pedig nem fogja magát tájé- kozni.

Ilyen a p. t. r. 560-ik §-nak következő tartalma „vagy általában olyan személyek van- nak, kik gyámság vagy gondnokság alá tar- toznak.”

E pontnál azon kérdés merül fel, hogy a kiskorúakon, elmebetegeken, kívül kik tartoznak hát még gyámság, vagy gondnokság alá?

Véleményem szerint ide tartoznak nem- csak a szabályrendeletben pótlólag jelzett sze- mélyek t. i. az elzárt fegyenczek és nagy koru tékozlók gyermekei, kivételesen siket némak hanem a hülyék, teljesen nyomorékok, lelki és testi erejükben egészen elgyengült öregek, — az irni olvasni nem tudó siket-némak, a gyá- kori szivgörcsökben sielődők; —

A haláleset felvételénél tehát nemcsak azok kik a p. t. rttás. 560 §. a. b. pontjaiban és pótlólag a törvényhatósági szabályrendelet- ben vannak jelezve; hanem a többi elősorolt szerencsétlenek érdekeit is épen úgy kell fi- gyelembe venni, mint a kiskorúak vagy elme- betegek érdekeit**)

Ilyen a törv. hatósági szabályrendelet 40-ik §-ának 4-ik pontja és pedig azon okból.

1-ör mért nem körvonalozza azt: hogy melyik hát azon eset a melyben az előjáróság köteles a haláleset felvételét sat. iratokat a közigazgatási szolgabírónak betérjeszteni.

Miután a 40 §. első pontja szerint a szol- gabíró lehetőleg személyesen köteles a haláleset felvételénél jelen lenni, — úgy hiszem az elő- járók a szolgabírónak csakis azon esetben kö- telesek a nélküle teljesített eljárásra vonatkozó iratokat betérjeszteni, ha a szolgabíró a halál- eset felvételénél sem maga nem lehetett jelen, sem pedig segédével nem képviselthette ma- gát.

2-ör Nem utasítja a 40-ik §-ban szab- vány a szolgabírót a részt sem: hogy mire terjedjen ki azon véleményes jelentés, mely töle, a haláleset felvételét sat. iratokkal bevá- ratik;

és hogy mily nemű azon végrendelet, melyet ő k az árvaszékhez betérjeszteni tar- toznak?

Meglehet hogy csak én látok a 40-ik és 13-ik §§-beli szabványban ellentmondást, vagyis határozatlan kifejezést, — azonban mégsem tartom feleslegesnek előadni azt: miszerint a szolgabírók hábar a 40. §. szerint a végren- deletek betérjesztésére vannak is utasítva, azon szabványt a 13. §. a. pontjával csak úgy lehet összeegyeztetni: hogy a szolgabírók ha- lál esetek felvételekor csak is oly végrende-

*) a hivatolt szabályrendeletben néhol járának is mond ik. és ez a helyes elnevezés, ekként kell a kö- zigazgatási szolgabírót említeni, avagy felszólítani.

***) Nagykoru pazarlók gondnokság alá helyezése felett az 1869. évi igazs. min. 13024 sz. intézvény sze- rint a megye közönsége határoz,

letek kihirdetésénél lehetnek jelen, melyek nincsenek lepecsételve és hogy csak is ezeknek mását küldhetik meg a 13. §. a. pontja értelmében az árvaszékhez.

A mi illeti az iratokkal bekívánt véleménye jelentést illetőleg azon kelleket melyeket annak magában kell foglalnia arra nézve a következő:

a) meggyőződik a szolgabíró arról: hogy a hátrahagyott özvegytárs képes-e az árvának személye, és vagyona felett káros következmények nélkül örökölni, vagy nem? — ha képtelennek találja, — az árvák részére javaslatba hozott gyám s gondnokról, a részt alkalmas-e az is vagy nem, nem forog-e ellene törvényes kifogás, véleményt ad.

b) ha a hátrahagyott özvegytárs alkalmas ugyan, például az anya, de gyámot kíván magához, — arról is, véleményt ad, — véleményt ad a végrendeleti gyám, és gondnok minőségéről és, —

c) arról: eltartható-e az ingóság vagy nem?

d) van-e az egész ingóságra vagy csak egy részére az árváknak szükségük? avagy hogy minden ingóság eladandó

e) ha mindkét szülő elhalt, és már törvényes kora árvák vannak, azok véleményét a gondnokra nézve kitudja és bejelenti; a gondnokról ez esetben is véleményt ad;

f) arról ad véleményt hogy czélszerű-e a hagyatéki vagyonnak magán utoni kezelése, több lenne-e a jövedelem haszonbérbe adás által, vagy nem?

g) mely irányban kellene az árvákat legczélszerűbben neveltetni?

h) kihez, és mi feltételek alatt lennének az árvák elhelyezendők;

Ezek előre bocsátása után részletezni fogom azt, hogy véleményem szerint — a haláleset felvételénél, leltározásnál, nyílt és lepecsételt végrendelet kezelésénél, és az ebből ki folyó, hagyaték tárgyalásánál, mia jogkörök és teendője.

I. A közigazgatási szolgabírónak

Mindenek előtt megjelen minden községben az előjárásnak megmagyarázza:

az 1868. évi XXIII. tcz. 4. §. 5. §-ai, és ugyanazon évi LIV. tczik IX. cz. VII. fejezetének az előjárás teendőire vonatkozó tartalmát, és kötelességüké teszi az előjárásnak hogy, oly haláleseteket melyeknél kiskorúak elmebeteg, távol levők, hülyék teljesen nyomorékok, lelki, és testi erejükben egészen elgyengült aggok, irni olvasni nem tudó siketnémák, pazarlás miatt gondnokság alatt levők szivgyöcsökben szenvedők és fegyenczek gyermekei érdekke forog fenn a mulasztásból eredő káros következmények érti felelőség terhe alatt nekik t. i. a közigazgatási szolgabírónak rögtön bejelentsek.

(Folyt. köv.)

Albert Pál.

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki ujdonságok)

(1) Az oly rövid életű farsang számunkra végnapjaiban nyújtott pár élvezetes vigalmat. F. hó 10-én a helybeli szücs testület, f. h. 12-én pedig a s. a. ujhelyi torna-egylet javára a megyeház termében rendezett táncmulatságok által. A szücsök bálja — melyben a házasszonyi tisztet Dókus Józsefné öngya viselése — a szó szoros értelmében polgári mulatságnak nevezhető, míg a torna-bál szabása az „elite” vigalmak színezetével bírt. Azonban mindkettő a rend, fesztelenség és jó kedély kinyomata volt. A torna-bálban ott láttuk. Lónyay Ödönét; Orosz Sándorné és Jánosiné, szül. gr. Csáky Serafin asszonyt; a helybeliek közül Viczmány Ödönét; Balogh Károlyné, Stépán Gyuláné, Pintér Ferenczné asszonyokat, elegans tánczöltözékeikben, míg a leánykoszorú Dókus Margit B. Barkóczy Ilona, Szécsényi Ottil, Mezőssy Panna és Sárika, Evva Mariska, Szemere Mariska és előtűnk ismeretlen vidékiek képezék, versenyezve egymással szépség, kedély és ami legfőbb, öltözékeik elegans egyszerűségében, mely örvendetes fordulatot mutatott az elharpodzott fényűzéstől a keresetlen könnyed izlés felé. Ugyanezt tapasztaltuk a rendezésnél is mely kellő csint fejtett ki, de a czélt sem téveszté figyolem elől s a tulhajtás ellen győsen és ökszerűn tudta felállítani a határvonalakat. A zené Mányi Lajosé — mint rendszeren — jó, míg a kredencz és konyha is megelégedéssel találkozott.

(2) A s. a. ujhelyi Népbank mint részvénytársulat örvendetesen halad kitűzött célja felé; ami kétségkívül a helyes és tapintatos igazgatásnak következménye. Mint értesültünk ez alig pár éves társulat az idén már 15% osztalékot adott részvényeseinek, mely ha figyelembe vesszük: hogy három pénzintézettel bírnak, mindenesetre kedvező eredménynek tekinthető.

(3) Annak idejében szép reményeket kötöttünk az első s. a. ujhelyi gözmalom részvénytársaság jövőjéhez. Reményeink, kedvező jóslataink, úgy látszik, napról napra közelebb jutnak a teljesüléshez; a meenyiben szakértők után szólva, örömeinket a legjelesebb malmokéval bátran versenyezhetjük. Amidőn tehát a gözmalom készítményeinek jeles minőségére, buza és rozs lisztjeinek kitűnő szépségére felhívjuk a város és vidéke közönségének figyelmét, egyszerismind jelezzük: miszerint az árjegyzék lapunk homlokán olvasható, s annak állandó rovatát képezendi.

(4) Egy gyakorlati hasznú s valóban rég érzett hiányt pótló füzetke küldetett be szerkesztőségünkhöz, mely Zempléni tiszti zseb könyv” czim alatt közelebb került ki a sárospataki nyomdából. Szerkesztő e kiadja Kálnásy Sándor megyei első aljegyző. Tartalmát képezik: I. Naptári jegyzékrovatok az év 12 hónapjára. II. A választott bizottsági tagok névora betűrendben, a v. kerület és lakhely feljegyzésével. III. Legtöbb adófizetők névsora IV. A megye új területi beosztása a vidéki tiszttikarral és járásbírósi személyzettel. V. Közig. és törvénykezési tiszttikar és személyzet. VI. A megye területéhez tartozó községek névsora az illető járással megnevezésével; VII. Zemplénmegye állandó választmányának névsora. VIII. Fegyelmi választmány. IX. Ügyedek névsora. X. Vasuti menetrend. Ezekből láthatják olvasóink hogy a mű tartalmas, s valóságos Ariadne fonalként szolgál azon labirinth szerű helyzetben melybe az új rendszer által jutottunk. Mint valóban nélkülözhetlen kalauzt melegen ajánljuk a megye t. közönségének. A mű ára füze 60 kr. finomabb papíron 70 kr. Kapható pedig Löwy A könyvkereskedésben és a megyei levéltárban, nem különben vidéken a szolgabíróknál.

(5) Kuriozum. „Tokaji magyar kir. folyam felvilágosító. Tekentetes Polgári törvényszék! Én ki is mint folyam felvilágosító a nagyméltósági miniszterium által miént folyam felvilágosító ide rendülttettem a folyam és a folyamirattörő utak rëndes tartásó végett, de én az itteni bírósággal semmi tekintetben a bírői hanyagság végett a nagyméltósági m. kir. miniszterium kiszabott rëndülete értelmében telen nem érhetek most, enél fogva is eszedem a tekintetes törvényszékhez kegyeskedjek az városi bírósággal a rendet fenartatni mos jelen is az egész városlakosa a szeméjt a kis piatzi borkolatra hordta telen át hát egy hertelen hó olvadás jön hány lakost telen a víz tönkre ez által.

Tokaj 1872. jan. 11.

Maradok a tek. törvényszéknek aláztos szolgája.

Hermann György m. kir.

folyam felvilágosító Tokajban.

(6) Következő felhívások közzétételére kéretünk fel:

I. Felhívás.

A „Magyar földrajzi társulat” ügyében

Sókszor elmondott igazság az, hogy a mely nemzet megmaradását, jövődjét biztosítani akarja, azt csak tudomány- és műveltség, szellemi nyomatéka által teheti. Ha az európai nemzetek családjában lételünket biztosítani akarjuk, a tudományok valamennyi körét és ágát kell felkarolnunk és meghonosítanunk.

Hogy a multat a jelennel összkapcsoló, a jelent a multból magyarázó s a jövőre útmutatásul szolgáló történelmi tudományok, valamint a jelenkor ipari és társadalmi fejlődését feltételező természeti tudományok nemcsak hasznosak, hanem mellözhetetlenül szükségesek is: azt már nálunk is alig tagadja valaki. De hogy a földrajzi tudomány a történelmi és természeti tudományoknak kapcsolatát s bizonyos tekintetben alapját teszi, hogy tehát az is hasznos és szükséges tudomány, az, úgy látszik, nincsen még nálunk általánosan elismerve. Pedig földünk kerektségének s különösen hazánk általános s különös viszonyainak alapos ismerete nélkül, ugy szólván sötétben tapogatózunk. Az iparos és kereskedő, a tisztviselő és államférfi, a tudós és nem-tudós az ország és népek

ismertetéseiből nemesak gyönyörködést, hanem valóban gyakorlati tanúságot is meríthet; s kétséget sem szenved, hogy a kellő alakban bemutatott földrajz az ifjura és örege, a férfira és nőre nézve a legkellemesebb, leghasznosabb és legrészletesebb tanulmányok között tartozik.

Ideje, hogy hazánkban is a közönségben érdekeltésk költessék a földrajz iránt, hogy a földrajzi ismeretek nálunk is nagyobb és nagyobb körben terjesztessenek.

Az egyesek törekvései e téren elégtelenek, a siker fokoztatása és biztosítása végett az egyesek munkálkodásait buzdítani, irányozni és egyesíteni kell.

Azért terveztük a magyar földrajzi társulatnak létesítését, s ezennel az egyes hazafiakat, testületeket és intézeteket tisztelettel felhívjuk, hogy a rëndes vagy alapító tagok sorába lépni sziveskedjenek.

A társulat tagjai férfiak vagy nők, hatóságok, testületek, és társulatok lehetnek. A rëndes tagok évenként 5 forintot, az alapító tagok az évi járuléknak öt százalékos tőkéjét, azaz 100 frtot fizetnek egyszer-mindenkorra a társulat pénztárába. A tagok a társulat gyűlésein vehetnek részt, a társulat által majdan kiadandó folyóiratot ingyen kapják s a társulat gyűjteményeit is ingyen használhatják. Az alapszabályokat az alakító közgyűlés fogja véglegesen megállapítani, azoknak tervezete azonban kívánatra „Természet” szerkesztőség által mindenkinek szivesen megküldetik.

Ezennel felkérjük az ügybarátokat, sziveskedjenek e felhívásunkat ismerőseik körében terjesztetni, s aláírókat gyűjteni, mint kik a társulat tagjai lesznek. Egyszerismind felkérjük, sziveskedjenek az aláírási leveket f. évi márczius közepéig a „Természet” szerkesztőségéhez Pestre viszáküldeni. (Szerkesztőségünknek az aláírási lev. mind két felhívásból nyitva áll. A társulat tagjaivá lenni akarókat megkeresésre szivesen följegyezzük Szerk.)

Kelt Pesten 1872. febr. 1-jén.

Berecz Antal. Bieltz Albert. Dr. Cherwen Flóris. Gönczy Pál. Hantken Miksa. Dr. Heinrich Gusztáv. Hunfalvy János. Reitz Frigyes. Dr. Szabó József. Szily Kálmán. Tóth Á. oston. Vámbery Armin. Xantus János.

II A sárospataki főiskola ismét egy nagy lépést tett, a közművelődés előmozdítására egyházkerületünk mult 1871-ik év elején elhatározta főiskolánkban egy szépséges múzeum felállítását. Mult iskolai év második felében meg is nyílt a múzeum, mintegy harminczkét darab, leginkább antik görög és római műremek gipszöntvényével, köztük a Laokoon csoport, belvederi Apolló, Medicis és Mlói Vénus, Michel Angeló remekei. Továbbá a legnevezetesebb festők fénykép diszaibumaival, kitűnő műlapokkal sat. Mindez kezdetnek szép; de csupán csak kezdetnek elég. A gyűjtéshez most kell igazán hozzálátnunk, hogy kezdő intézetünk a szépsézetű múzeum nevet valóban megérdemelje.

Ugy hisszük, hogy főiskolánkban egy esztetikai múzeum hasznos, sőt elkerülhetlenül szükséges voltát hosszasan bizonyítani nem szükséges. Szintén fölösleges a külföld felsőbb tanodáinak kitűnő gipszgyűjteményeire utalnunk. E nélkül is azonnal átlátjuk, hogy egy ily gyűjtemény minden valamire való tanintézetnél az ismeretszerzésnek első rendű szerve. Megengedjük, hogy esztheikát és művészet-történetet e nélkül is lehet előadni; de ezen a czimen kényszeríthetnők a tanárt arra is, hogy földiratot földabroszok nélkül, ásványtant és ványgyűjtemény nélkül tanítson, s a konkrét nézlettel helyett tanítványainak üres képzeletére hivatkozzék.

Ha valahol, az eszhetika és műtörténet terén bizonynyal égető szükség van a nézlettelésre. És e nézlet nem pusztán ismeretet nyújt, de egyszerismind emeli az érzést, nemesíti a kedélyt, szilárdítja a jellemet. Nézetel által figyelemmel kísérni az emberi nem első rendű génuszainak örökké bámulatos szárnyalását; fölemelkedni azon régiókba, melyeket a szegény emberi nyelv szép, magas szós, is-teni s ezekkel rokon szókkal szokott jelezni: mondjuk-e, hogy a szépnek eme kultusza után magunkat mindannyiszor valamivel nemesebbeknek, jobbakként érezzük. A fénylő érzelmek vágyunknak szárnyakat növelnek, s az eszményi légkörbe gyakran felemelkedvén, észrevétlenül kifejlük bennük az, amit a szó teljes értelmében emberinek nevezünk.

Valóban kitűnően real irányú korunkban kiválóan szükséges, hogy a szép és fontos

iránti érzék ifjúságunkban lehetőleg kifejlesztessék. Legyenek a művészetek a különböző népek szellem-műhelyébe bevezető kalauz; legyenek az an ik remek a varázs-létra, melyen lelkesülve emelkedjek ifjúságunk azon klasszikus nemzet örökség világnezetére, mely idáig minden népek között a legművészebb és legboldogabb volt.

Aki tudja, hogy mily költséges egy említettük muzeumnak felszerelése, természetesen találja, ha főiskolánk a t. közönséghez, különösen pedig iskolánk egykori növendékeihez és hazánk lelkes hölgyeihez bizalommal fordul, hogy a szépet és fenségest mostoha állapotból kiragadni, s iskoláknak, és általa társadalmunk jelentékeny részének édes gyermekévé tenni kegyeskedjenek.

Ily czélből van szerencsénk a t. Szerkesztő urnak is ezen ívet azon szíves kéréssel megküldeni, hogy az említett tanügyi és társadalmi nemes ügy nagylelkű pártolására a nagy közönséget felhívni.

A begyülemző összegeket nyilvános lap utján fogjuk nyugtázn.

Kérésünket megújítva, s ez ivnek alóírtak bármelyekéhez ez évi ápril elejéig leendő szíves beküldését kérve, kiváló tisztelettel vagyunk

Sárospatakon, január 29. 1872.
alázatos szolgálai:

Hegedüs László,
főiskolai aligondnok.

Felméri Lajos,
a szépművészeti muzeum őre.

III. Ráth Mór úr a Földy-ünnepély alkalmával 14 rendbeli kiadványaiból 471 példányt (mintegy 2000 kötet) bocsátván a Kisfaludy-társaság rendelkezése alá oly végből, hogy e könyveket a hazai gimnáziumoknak a magyar irodalom tanulmányában kitűnő s egyszerűszersmind szegény tanulói között „Toldy-jutalom” néven kiosszák; van szerencsém a Kisfaludy-társaság megbízásából ezennel felhívni a magyar korona területén működő gimnáziumok tisztelt igazgatóságait, sziveskedjenek a vezetésükre bizott ifjúság ama jelesbjeinek jutalmazása iránt, kik a magyar költészet, szónoklat, irodalomtörténet tanulmányában kitűntek, egyszerűszersmind pedig szegények, — ajánlataikat f. év ápril végeig alulírott titkárhoz Budára beküldeni. — A Kisfaludy társaság ez ajánlatok alapján kijelöli a jutalmazandókat s kihirdeti mindnyájok névsorát a megítélt könyvek jegyzékével együtt, az adományozó Ráth Mór úr pedig akként intézkedik, hogy az illetők, igazgatóságuk útján, még az ideai tanév folyamán megkaphassák a nekik odaitélt példányokat.

Kelt Buda-Pesten, a Kisfaludy-társaságnak 1872. évi január 31-én tartott ülésből.

Greguss Ágost,

mint a Kisfaludy-társaság titkára.

Nyílt tér.

Ezen közlemény-kért nem felelős a szerk.
Solyom és galamb. A borsod-miskolczi kölcsönös kiházasító egyesület igazgatóságának nyílt és őszinte eljárása által, annyira megnyerte a közönség bizalmát, miszerint rövid idei fennállása óta tagjainak száma 14 ezerre szaporodott, s hogy a benne helyezett bizodalmat még annál inkább kiérdemelje és megszilárdítsa, az igazgatóság ama bölcs elhatározáshoz jutott, melynél fogva időközönként számot ad a magas kormányának az egyleti vagyou állásáról; a befolyó készpénzeket pedig biztos takarékok pénztárakba helyezi el kamatozás végett.

A „Hymen”-nél sajnos a dolgok másképen állanak: történt t. i. hogy ennek tagjai befizetett pénzüket biztosítva nem látván, f. hó 13-án ezrekre menő csapatokban nagy demonstrációk között pénzeiket vissza követelték; s csak a hatóság közbenjárása folytán — s miután az egyleti pénztár birói zár alá vétetett sikerült a felzendülöket némileg megnyugtatni.

Mit netaláni tévedések elhárítása czéljából a borsod-miskolczi kölcsönös kiházasító egyesület t. cz. tagjainak tudomására juttatni, köteleseggemnek tartom.

S. a. Ujhelyen 1872-ik február 14-én.

Stern Albert,

ügynök a magyar bazárban.

BORÚTH ELEMÉR,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Hirdetmény.

Jelen sorainkkal van szerencsénk tudatni, miszerint S. a. Ujhely és környékére

Burger Bermann és társa uraknál

S. A. UJHELYT

egy bizományi raktárt nyitottunk a tisztelt közönség kényelmére, a hol is örleményeink gyári ár szabályszerént minden költségek hozzá számítása nélkül lesznek számítva.

Ennélfogva kérjük becses bizalmukkal bizományi főraktárunkat szerencséseltetni, a mely szilárd elvünkhöz képest igyekezzék annak minden tekintetben megfelelni.

tiszteletteljesen

Borsod-miskolczi gőzmalom és malomkőgyár társaság.

Radvány István,
igazgató.

A borsod-miskolczi gőzmalom

ÖRLEMÉNYEINEK

BURGER BERMANN és TÁRSA czégnél

helyben lévő bizományi főraktár **ÁRJEGYZÉKE.**

	Árak osztrák értékben Miskolczon készpénz fizetés mellett lekötélés nélkül.	100 font bécsi súly	
		frt.	kr.
A	Asztali dara öreg szemű	16	10
B	„ „ finom	16	10
C	„ „ közönséges	15	—
Sz. 0	Kiráyliszt	15	70
„ 1	Lángliszt különös	15	30
„ 1	Lángliszt vagy süttő kivonat	15	05
„ 3	Zsemlyelisztt különös	14	65
„ 4	szinte	14	30
„ 5	Kenyérliszt első rendű	13	60
„ 6	„ „ második rendű	11	85
„ 7	„ „ harmad rendű	10	80
„ 8	„ „ negyed rendű	8	90
„ 9	Lábliszt finom	6	25
„ 10	Lábliszt közönséges) zsák ingyen	3	—
„ 11	Korpa finom	2	75
„ 12	„ „ goromba	2	25
I	Gabonaliszt	9	70
II	„ „	9	20
III	„ „	8	10
V	„ Korpa zsák nélkül	3	—

Miskolcz, január 26-án 1872.

Haszonbéri hirdetés.

A sárospataki **malomkőbánya** birtokosság, folyó év április 4 napján Sárospatakon tartandó nyilvános árverésen, bányabirtokát 12 évre haszonbérbe adja. A haszonbér folyó év június első napjától kezdve 1884. év május 31. napjáig tart. A részletes föltételek nálam, mint a birtokosság jegyzőjénél, bármikor megtekinthetők; kívánatra postán elküldhetők.

Sárospatak, febrnár 10. 1872.

2-3

ANTALFI JÁNOS.

Hirdetmény.

S. a Ujhelyben a kis-piaczon helyezett curiális korcsmám, 4 szoba, pitvar, pincze, két kamra, egy istálló és szekérszinnel; ezen felül egy darab mintegy 6 vékás földel, folyó évi ápril. hó 24-ik napjától haszonbérbe adatik.

A bérlet iránti szerződéssel Vékey Gedeon S. a. Ujhelyi lakos ügyvéd van meghatalmazva.

2-2

Payzsooss János.

Haszonbérbe kiadó.

Sztropkón a gróf Keglevich családnak 480 holdnyi tagosított birtoka, lak és gazdasági épületekkel, f. évi április 1-80 napjától 3 évre haszonbérbe kiadó.

A feltételek Homonnán Matolay Victor urnál megtekinthetők.

A bérleti kívánók ajánlataikat f. évi márczius 8-áig hozzám (Fábián pusztá, utolsó posta Szentes, Csongrád megye) vagy Matolay Victor ügyvédhez Homonnán benyújthatják.

F. évi márczius 14-én pedig Sztropkón ezen haszonbér nyilvános árverés útján fog kiadatni, mely alkalommal az ajánlatok is felbontatnak, s a birtok, az általam megállapítandó minimumon felül legtöbbet igénylők kiadatik.

báró Maasburg Sándor,
mint a gróf Keglevich család meghatalmazottja.

3-2